

Zawartość azotanów (V) i azotanów (III) w półproduktach cukrowniczych, produktach ubocznych i cukrze białym

Mgr inż. Paulina Bąk
Dr inż. Maciej Wojtczak

Melas i wysłodki jako materiały paszowe

- Produkty odpadowe powstające w trakcie procesu produkcji cukru białego
- Wartościowe materiały do produkcji pasz, dobrze przyswajalne przez zwierzęta

Zatrucia zwierząt azotanami (III) i azotanami (V)

A

B

C

WYMAGANIA PRAWNE

Dyrektywa 2010/6/UE

**maksymalna zawartość azotanów (III) w paszy
(melas i wysłodki) o zawartości wilgoci 12%
wyniosła**

15 mg/kg

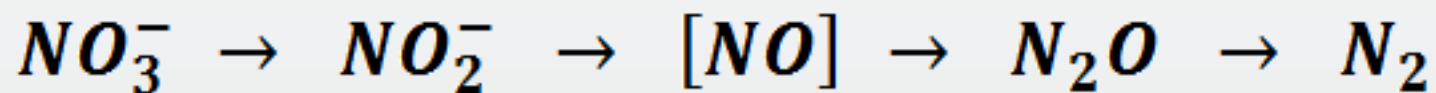
(wyrażone jako NaNO_2)

grudzień 2010 - uznano, że produkty paszowe pochodzenia cukrowniczego można tymczasowo wyłączyć z listy objętej limitem

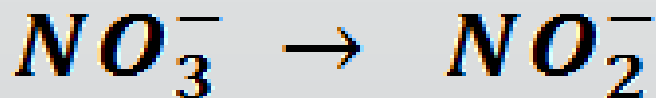
grudzień 2013 - Rozporządzenie Komisji Unii Europejskiej nr 1275/2013, **tymczasowo zniesiono maksymalny limit zawartości azotanów (III)** w odniesieniu do materiałów paszowych pochodzących z przemysłu cukrowniczego

Bakterie denitryfikacyjne

Bakterie redukujące azotany (V) do azotanów (III)

4

Wysoka temperatura

+

Niska wartość pH

+

Środki biobójcze

=

**Hamowanie aktywności
mikrobiologicznej bakterii**

Reakcja azotanów (III) z dwutlenkiem siarki

Celem pracy było określenie jakości melasu i wysłodków buraczanych pod kątem zawartości azotanów (V) i azotanów (III).

W pracy oznaczono również zawartość tych związków w półproduktach cukrowniczych takich jak sok surowy, syrop standard i cukrzyca I oraz w produkcie końcowym – cukrze białym.

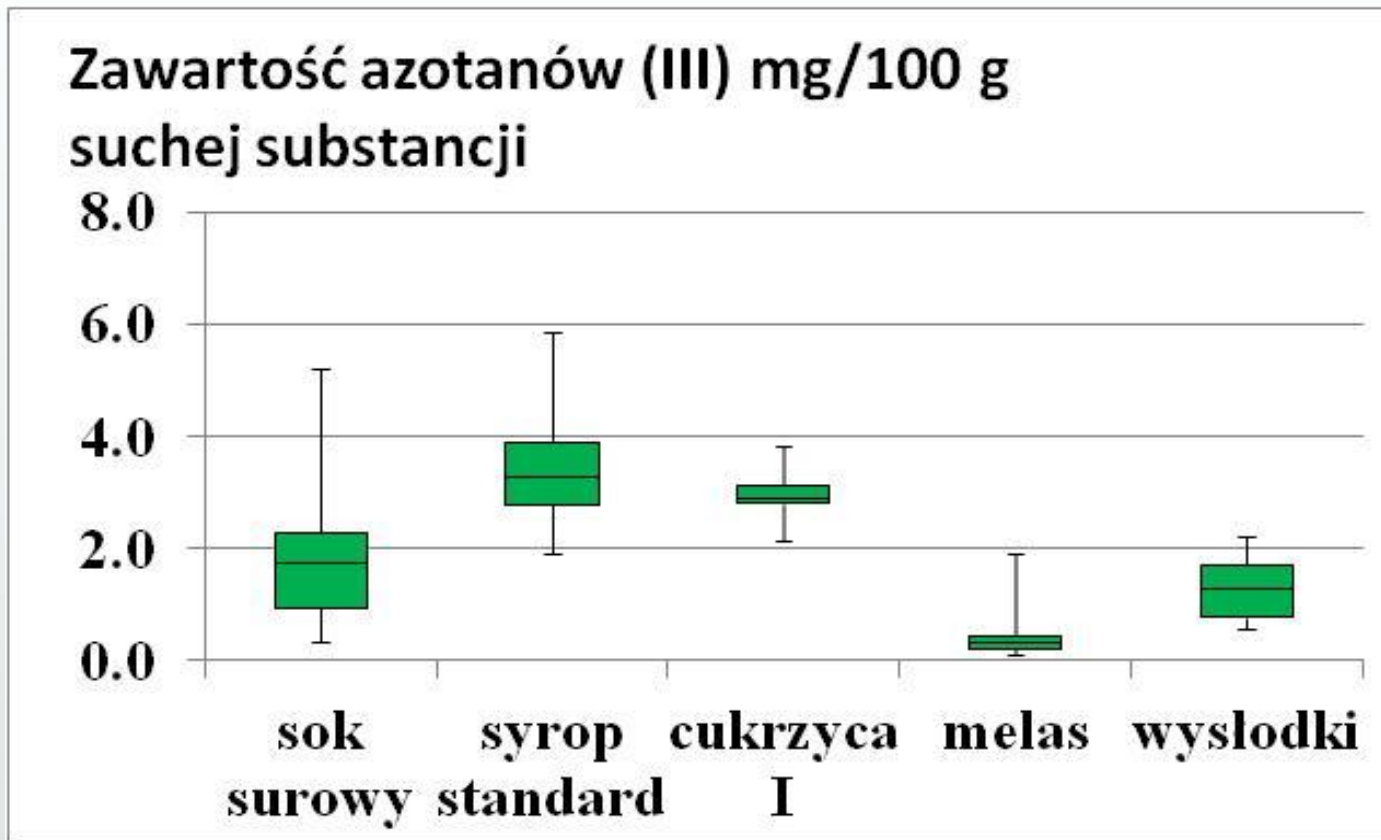

Materiał i metody badań

Zawartość azotanów (III) i azotanów (V) oznaczono w soku surowym, syropie standard, cukrzycy I, melasie, wysłodkach i cukrze białym.

Pobór prób nastąpił w jednej z polskich cukrowni podczas kampanii 2015/2016. (29-3.11.2015 r. oraz 13-18.12. 2015 r.)

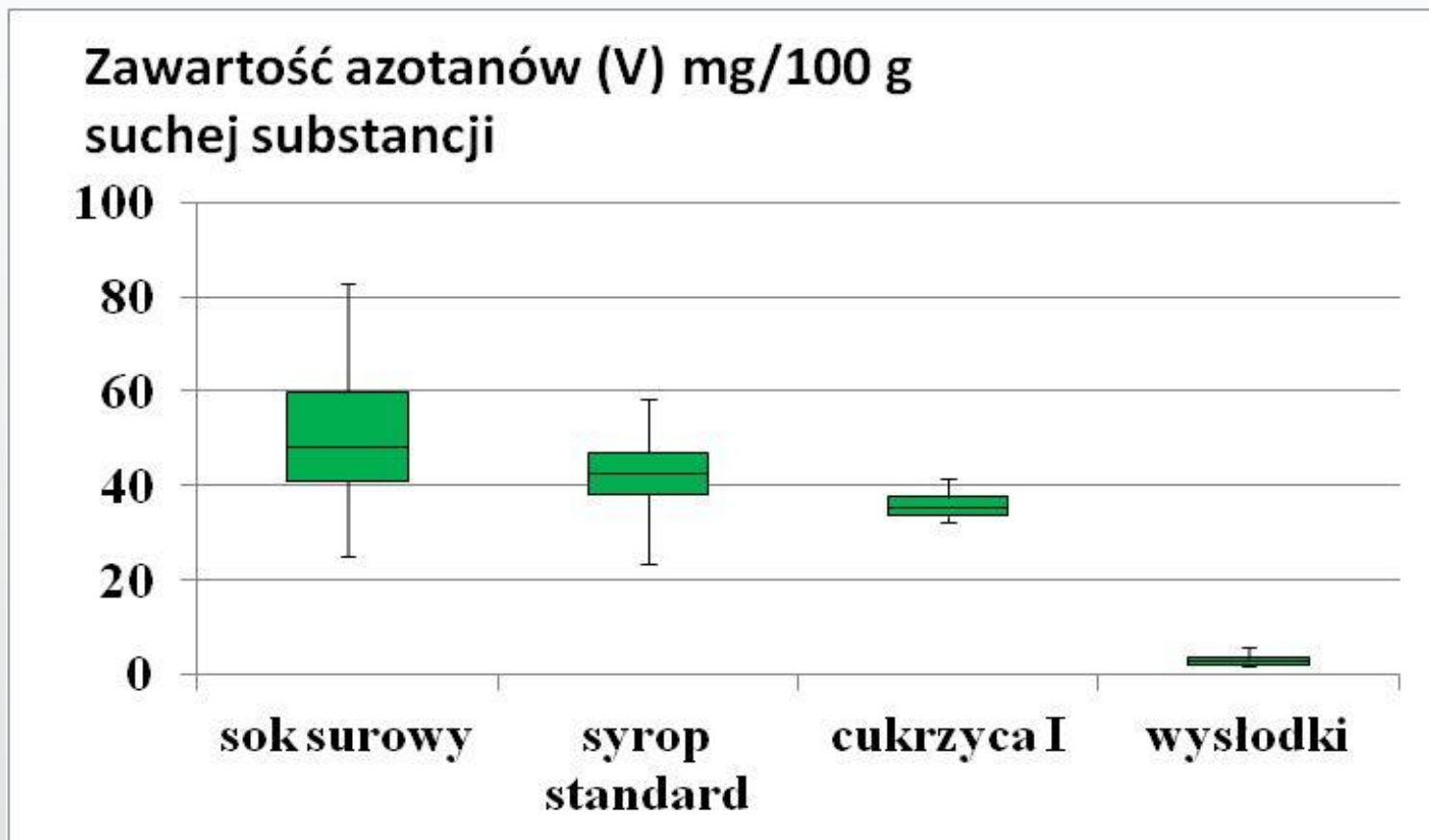
Oznaczenie zawartości azotanów (V) i azotanów (III) przeprowadzono z zastosowaniem chromatografii jonowej z detekcją konduktometryczną.

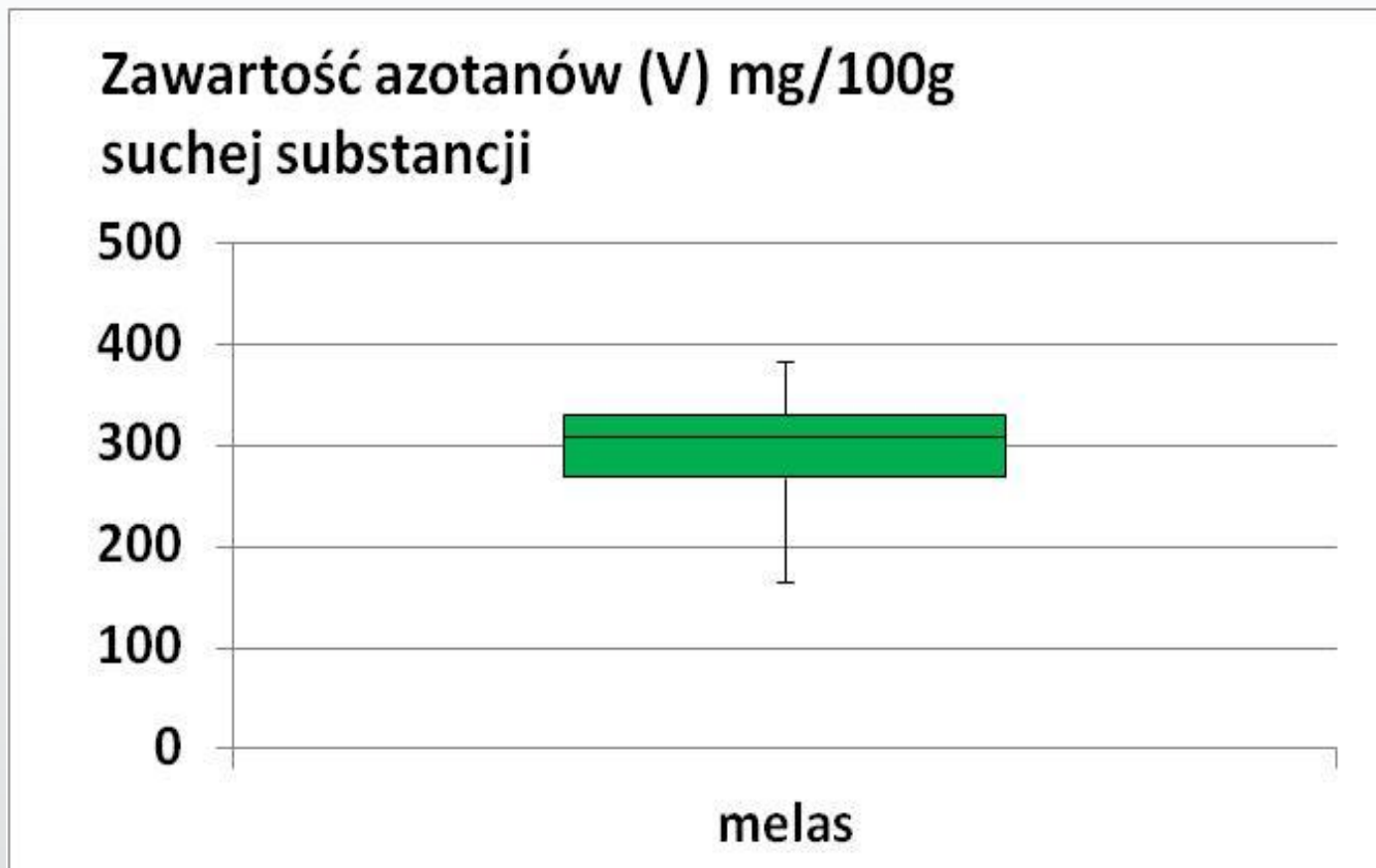
Rysunek 1. Zawartość azotanów (III) w półproduktach i produktach ubocznych procesu produkcji cukru białego

9

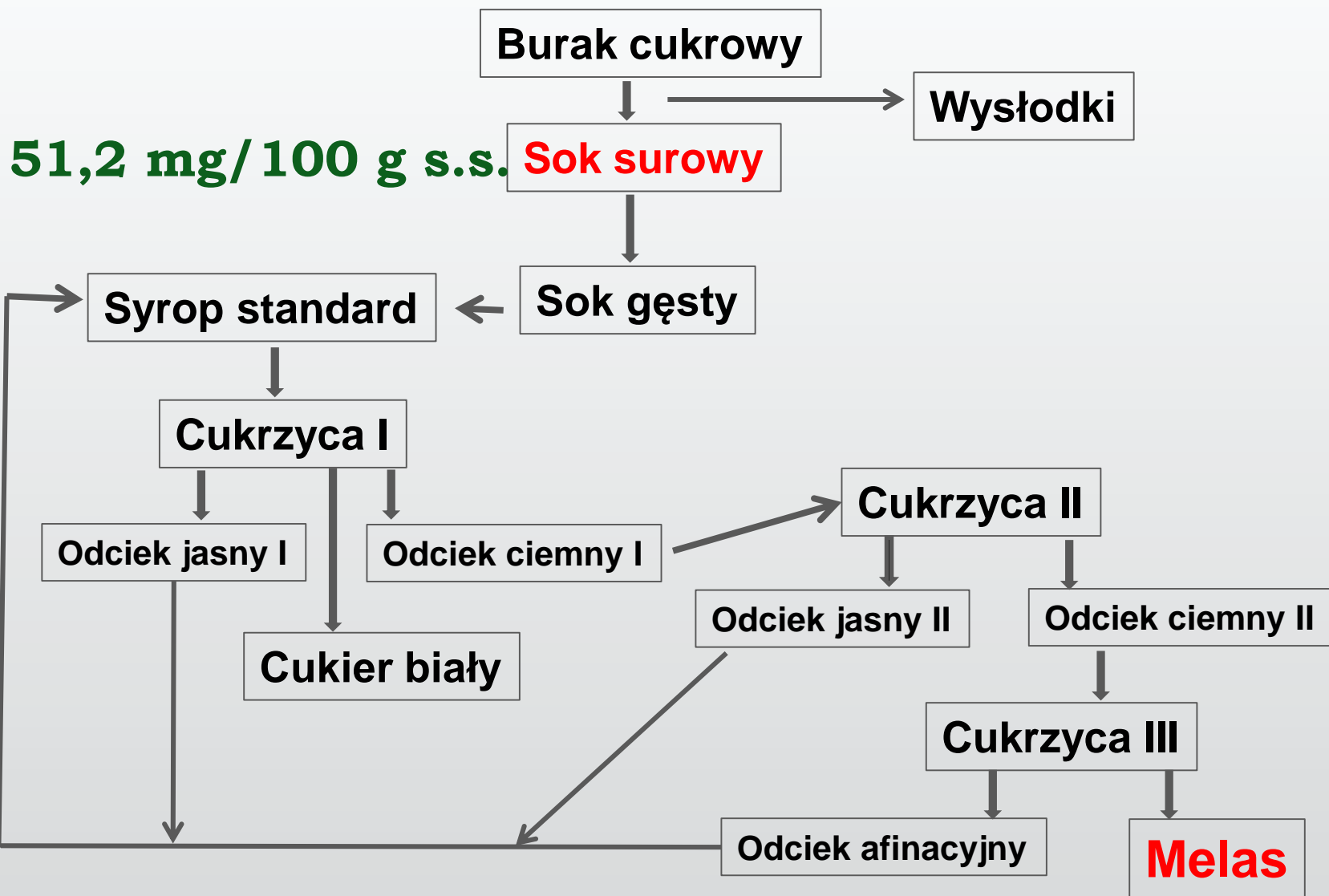
Po przeliczeniu średnia zawartość azotanów (III) w melasie wyniosła 4 mg/kg przy zawartości wilgoci 12%, natomiast w wysłodkach 10 mg/kg przy zawartości wilgoci 12%.

Rysunek 2. Zawartość azotanów (V) w półproduktach i produktach ubocznych procesu produkcji cukru białego

Rysunek 3. Zawartość azotanów (V) w melasie, produkcie ubocznym procesu produkcji cukru białego

51,2 mg/100 g s.s. **Sok surowy**

298,5 mg/100 g s.s.

Zawartość azotanów (III) i azotanów (V) w cukrze białym

Oznaczenie	Zawartość azotanów (III) [ppm]	Zawartość azotanów (V) [ppm]
Wartość średnia	10,6	164,9
Wartość najmniejsza	6,4	138,8
Wartość największa	15,4	218,8
Odchylenie standardowe	2,6	26,1

Podsumowanie

Prawidłowy dobór parametrów prowadzenia procesu produkcji, stosowanie środków biobójczych oraz dobra jakość surowca zapobiega tworzeniu się azotanów (III) w procesie produkcji cukru białego, a co za tym idzie wpływa na niskie poziomy tych związków w melasie i wysłodkach.

W cukrowni wyprodukowano materiały paszowe które spełniły tymczasowo zniesiony limit dotyczący zawartości azotanów (III) w produktach paszowych.

Podsumowanie

Na podstawie uzyskanych wyników stwierdza się, że cukrownia w której dokonano poboru prób, prowadziła proces technologiczny w optymalnych warunkach, które zapobiegły tworzeniu się nadmiernych ilości azotanów (III).

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Literatura

1. Baranova, M., Jackova, A., Mala, P., Burdova, O. and Zezula, I: Methemoglobin levels in blood and transrenal passage of nitrates and nitrites in calves. Bulletin of the Veterinary Research Institute in Pulawy, 44, 2000, s. 73-78.
2. Robson, S: Nitrate and nitrite poisoning in livestock. Primefact, 415, 2007, s. 1-4.
3. Commission Directive 2010/6/EU of 9 February 2010 amending Annex 1 to Directive 2002/32/EC of the European Parliament and of the Council as regards mercury, free gossypol, nitrites and Mowrah, Bassia, Madhuca, Official Journal of the European Union L 37 (2010), 29.
4. Waterlander, A. J., Puke, H. J., Bengtsson, M. and Frenzel S: Nitrite in feed – Legal background, status of analytical methods and technological knowledge. Sugar Industry, 136, 2011, s. 537-551.
5. Commission Regulation (EU) No 1275/2013 of 6 December 2013 amending Annex I to Directive 2002/32/EC of the European Parliament and of the Council as regards maximum levels for arsenic, cadmium, lead, nitrites, volatile mustard oil and harmful botanical impurities. Official Journal of the European Union L 328 (2013), 86.
6. Hoffmann, C., Märländer, B: Züchterischer Fortschritt in Ertrag und technischer Qualität von Zuckerrüben. Zuckerindustrie, 127, 2002, s. 425-429.
7. Hoffmann, C.M. and Märländer, B: Composition of harmful nitrogen in sugar beet (*Beta vulgaris* L.)–amino acids, betaine, nitrate–as affected by genotype and environment. European Journal of Agronomy, 22, 2005, s. 255-265.
8. Emerstorfer, F., Bergwall, C., Hein, W., Bengtsson, M. and Jensen, J. P: Investigation of nitrite pathways in sugar beet extraction. Sugar Industry, 139, 2014, s. 626-635.
9. Frenzel, S: Overview of activities and preliminary results of the ESST nitrite study group. Sugar Industry, 139, 2014, s. 620-625.

- A. https://www.google.com/search?newwindow=1&hl=pl&biw=1280&bih=651&site=imghp&tbm=isch&sa=1&q=wys%C5%82odki&oq=wys%C5%82odki&gs_l=img.3..0I3j0i24I7.88396.92089.0.92780.19.12.0.1.1.0.150.897.4j4.8.0....0...1c.1.45.img..11.8.813.7sFbiakStFc#facrc=_&imgdii=_&imgrc=g_yySXSkTvUK5M%253A%3B94hNyGdPWNKE3M%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.trans-rol.home.pl%252Frolnictwo%252Foferta%252Fwyslodki.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.trans-rol.home.pl%252Frolnictwo%252Foferta%252Fwyslodki-melasowe%3B532%3B233
- B. <http://www.google.com/imgres?imgurl=&imgrefurl=http%3A%2F%2Fen.wikipedia.org%2Fwiki%2FMolasses&h=0&w=0&tbnid=M4CtF7oNGTk8oM&zoom=1&tbnh=194&tbnw=259&docid=nDI07BCr0SBoVM&hl=pl&tbm=isch&ei=-5OUU6miDsvLPZS0gMAJ&ved=0CAIQsCUoAA>
- C. https://www.google.com/search?newwindow=1&hl=pl&biw=1280&bih=651&site=imghp&tbm=isch&sa=1&q=melasa+krowa&oq=melasa+krowa&gs_l=img.3...13838.15418.0.15738.7.7.0.0.0.0.278.853.0j2j2.4.0....0...1c.1.45.img..6.1.277.uillKqPAs6c#facrc=_&imgdii=_&imgrc=xCypZwGLosZPDM%253A%3BM3BeKudyYBDrOM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.blattin.pl%252Ffiles%252Fprodukty%252Fflizawki%252Ffleckende_Kuhe_5-1_300.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.blattin.pl%252Fprodukty%252Ckategoria%252C11%252Clizawki.html%3B300%3B163